

Teaching Guide

Identifying Data					2016/17
Subject (*)	Proxectos 8		Code	630G01036	
Study programme	Grao en Arquitectura				
Descriptors					
Cycle	Period	Year	Type	Credits	
Graduate	2nd four-month period	Fourth	Obligatoria	6	
Language	SpanishGalician				
Teaching method	Face-to-face				
Prerequisites					
Department	Proxectos Arquitectónicos e Urbanismo				
Coordinador	Vidal Pérez, Francisco José	E-mail	francisco.vidal@udc.es		
Lecturers	Barge Ferreiros, Santiago Fernández-Albalat Ruiz, Andrés Martinez Raído, Jose Luis Meijide Tomas, Jorge Vicente Rodríguez-losada Allende, Jacobo Santos Zas, Gabriel Arturo Vidal Pérez, Francisco José	E-mail	s.barge@udc.es andres.fernandez-albalat@udc.es jose.luis.martinez.raido@udc.es jorge.meijide@udc.es jacobito.allende@udc.es gabriel.santos.zas@udc.es francisco.vidal@udc.es		
Web	www.udc.es				
General description	Las intenciones básicas que sustenta el desarrollo de la asignatura son: -La elaboración de proxectos de complexidade media-alta, nos que se satisfagan adecuadamente as exigencias compositivas, espaciais, técnicas e funcionais inherentes ao diseño arquitectónico e urbanístico. -A integración dentro do proceso compositivo y de proxectación arquitectónica -ademáis de afondar no coñecemento de un mesmo, nos desexos e necesidades, na realidade e as formas de vida, na súa repercusión formal e social, no xénero, nas relacións humanas e o simbólico, no pasado e o futuro, no &quot;genius loci&quot;- da aprendizaxe das asignaturas de perfil tecnolóxico e urbanístico, cunha metodoloxía que permita a aplicación práctica dos contidos teóricos de todas elas nun proxecto de complexidade media-alta.				

Study programme competences

Code	Study programme competences
A1	PROXECTO BÁSICO ARQUITECTÓNICO E URBANO: aptitude ou capacidade para aplicar os principios básicos formais, funcionais e técnicos á concepción e deseño de edificios e de conxuntos urbanos, definindo as súas características xerais e as prestacións que se acadan.
A2	PROXECTOS DE EXECUCIÓN: aptitude ou capacidade para elaborar proxectos integrais de execución de edificios e espazos urbanos en grao de definición suficiente para a súa completa posta en obra e equipamento de servizos e instalacións.
A7	SUPRESIÓN DE BARREIRAS: aptitude ou capacidade para deseñar e executar edificios e espazos urbanos aptos para as persoas con diferentes capacidades físicas ou para adaptar con este fin os xa existentes.
A10	REPRESENTACIÓN ESPACIAL: aptitude ou capacidade para aplicar, tanto manual como informaticamente, os sistemas de representación gráfica, dominando os procedementos de proxección e corte, os aspectos cuantitativos e selectivos da escala e a relación entre o plano e a profundidade.
A25	PROXECTO DE SEGURIDADE EN INMOBLES: aptitude ou capacidade para concibir, deseñar, calcular, integrar en edificios e conxuntos urbanos e executar solucións de seguridade, de evacuación de persoas e de protección contra incendios, tanto activas como pasivas, así como para asesorar tecnicamente sobre estes aspectos.
A34	FUNCIÓNS PRÁCTICAS E SIMBÓLICAS: comprensión ou coñecemento dos métodos de estudo dos procesos de simbolización da ergonómia e das relacións entre o comportamento humano, o entorno natural ou artificial e os obxectos, de acordo cos requirimentos e a escala humanos.
A35	SOCIOLOXÍA RESIDENCIAL: comprensión ou coñecemento dos métodos de estudo das necesidades e demandas sociais, dos compoñentes da calidade de vida, das condicións de habitabilidade e dos programas básicos de vivenda.

A36	SOCIOLOXÍA CULTURAL: comprensión ou coñecemento das implicacións que nas funcións e responsabilidades sociais do arquitecto ten as necesidades, valores, normas de conduta e de organización e patróns espaciais e simbólicos determinados pola pertenza a unha cultura.
A37	ANÁLISE DE FORMAS: comprensión ou coñecemento das leis da percepción visual e da proporción, as teorías da forma e da imaxe, as teorías estéticas da cor e os procedementos de estudo fenomenolóxico e analítico das formas arquitectónicas e urbanas.
A38	SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN: comprensión ou coñecemento dos sistemas de representación espacial e a súa relación cos procedementos de ideación gráfica e de expresión visual das distintas fases do deseño arquitectónico e urbanístico.
A47	ECOLOXÍA E SOSTENIBILIDADE: comprensión ou coñecemento da responsabilidade do arquitecto respecto aos principios básicos de ecoloxía, de sostenibilidade e de conservación dos recursos e do medio ambiente na edificación, o urbanismo e a paisaxe.
B1	Learn how to learn
B2	Resolver problemas de forma efectiva.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B5	Traballar de forma colaborativa.
B8	Visión espacial.
B9	Creatividade.
B10	Sensibilidade estética.
B11	Capacidade de análise e síntese.
B12	Toma de decisións.
B13	Imaxinación.
B14	Habilidade gráfica xeral.
B15	Capacidade de organización e planificación.
B18	Razoamento crítico.
B20	Sensibilidade cara a temas medioambientais.
B23	Capacidade de xestión da información.
B24	Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Learning outcomes

Learning outcomes	Study programme competences

Ao superar este materia, o alumno deberá estar en condicións de: -Elaborar proxectos de complexidade media-alta, nos que se satisfagan adecuadamente as exigencias compositivas, espaciais, técnicas e funcionais inherentes ao deseño arquitectónico e urbanístico. -Integrar dentro do proceso compositivo y de proxectación arquitectónica a aprendizaxe das asignaturas de perfil tecnolóxico e urbanístico, cunha metodoloxía que permita a aplicación práctica dos contidos teóricos de todas elas nun proxecto de complexidade media-alta. -Utilizar o contido do bloque docente A vivienda II. Equipamentos. Normativa. O barrio e o espacio urbano, resolvendo proxectos de equipamentos e vivendas que permitan unha visión global das circunstancias que conforman as relacións complexas que se dan nun LUGAR. O paso seguinte ao cuatrimestre anterior, intesificando a complexidade, obriga a utilizar experiencias e coñecementos adquiridos noutras disciplinas, así como na vida diaria de alumnas e alumnos. Tamén, aparecen outros elementos de coñecemento como o traballo de campo e entrevistas cos veciños que impulsan propostas de investigación adaptándose ás necesidades dos seus habitantes. O traballo do taller está situado en espazos urbanos de transición ou vilas. Se proxectan diferentes equipamentos e vivendas que dan resposta aos distintos tipos de cidadáns. Os proxectos desenvólvense a nivel de proxecto básico e de execución, dende as ideas iniciais ata a elaboración máis detallada, incluíndo a definición dos seus materiais e a súa construción e a incorporación, deseño e dimensionado de elementos estruturais. Trabállase coas normas sobre a habitabilidade, eliminación de barreiras, os criterios de evacuación, código técnico, normativa urbanística...	A1	B1	C1
	A2	B2	C4
	A7	B3	C5
	A10	B4	C6
	A25	B5	C7
	A34	B8	C8
	A35	B9	
	A36	B10	
	A37	B11	
	A38	B12	
	A47	B13	
		B14	
		B15	
		B18	
	B20		
	B23		
	B24		

Contents	
Topic	Sub-topic
A VIVENDA II	- Tipoloxías de vivenda: unifamiliares, colectivas libres, colectivas de protección oficial, outros tipos - Vivenda e economía - Criterios de accesibilidade - Flexibilidade espacial - Areas privadas e compartidas - Espazos de xogo infantil - Areas de tránsito exteriores e interiores - Espazos de almacenamento - Areas de traballo - As necesidades da vida diaria - Vivenda e trama urbana
EDIFICIOS DE EQUIPAMENTOS	- Tipoloxías dotacionais - Espazos sociais e comunitarios - Tratamento integral de áreas
NORMATIVA II	- Normativa local, estatal e autonómica - Normativa urbanística - Normativa de supresión de barreiras - Normativa de promoción pública e protección oficial - O Código Técnico da Edificación.
EXERCICIOS	- Vivenda colectiva e adaptación o seu uso por parte de diferentes grupos sociais e tipos de convivencia. - Equipamento dotacional urbano

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours

Document analysis	A1 A7 A34 A35 A36 A37 A38 A47 B1 B2 B3 B4 B5 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B15 B18 B20 B23 B24 C1 C4 C5 C6 C7 C8	0	11	11
Collaborative learning	A1 A2 A7 A10 A34 A35 A36 A47 B1 B2 B3 B4 B5 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B18 B20 B24 C1 C4 C5 C6 C7 C8	4	10	14
Directed discussion	A1 A2 A7 A25 A34 A35 A36 A47 B1 B2 B3 B4 B5 B10 B11 B12 B15 B18 B20 B23 B24 C1 C4 C5 C6 C7 C8	5	0	5
Diagramming	A1 A7 A10 A34 A35 A36 A47 B1 B2 B3 B4 B5 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B18 B20 B23 B24 C1 C4 C5 C6 C7 C8	0	7	7
Workshop	A1 A2 A7 A10 A25 A34 A35 A36 A37 A38 A47 B1 B2 B3 B4 B5 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B18 B20 B23 B24 C1 C4 C5 C6 C7 C8	15	21	36
Supervised projects	A1 A2 A7 A10 A25 A34 A35 A36 A37 A38 A47 B1 B2 B3 B4 B5 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B18 B20 B23 B24 C1 C4 C5 C6 C7 C8	14	21	35
Objective test	A1 A2 A7 A10 A25 A34 A35 A36 A37 A38 A47 B1 B2 B3 B4 B5 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B18 B20 B23 B24 C1 C4 C5 C6 C7 C8	1	0	1

Student portfolio	A1 A2 A7 A10 A25 A34 A35 A36 A37 A38 A47 B1 B2 B3 B4 B5 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B18 B20 B23 B24 C1 C4 C5 C6 C7 C8	0	20	20
Guest lecture / keynote speech	A1 A2 A7 A10 A25 A34 A35 A36 A37 A38 A47 B1 B2 B3 B4 B5 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B18 B20 B23 B24 C1 C4 C5 C6 C7 C8	15	0	15
Introductory activities	A1 A10 A34 A35 A36 A37 A38 A47 B1 B2 B3 B4 B5 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B18 B20 B23 B24 C1 C4 C5 C6 C7 C8	2	0	2
Personalized attention		4	0	4

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description
Document analysis	Antes de iniciar o desenvolvemento material dos traballos no TALLER, procederase á análise das fontes documentais relacionadas co tema proposto mediante a utilización de de documentos audiovisuais, bibliográficos, reportaxes documentais, paneis gráficos, fotografías, maquetas, artigos, textos informativos, normativa de aplicación, etc. Os grupos (profesor - alumnos) analizan a documentación dispoñible e amplíana, elaborando unha síntese das distintas fontes documentais. Complementábase esta análise con intervencións de profesionais da arquitectura e doutros campos, que serán invitados a efectuar charlas e coloquios con desenvolvemento de temas concretos e experiencias persoais.
Collaborative learning	A clase organízase en pequenos grupos de traballo, onde os alumnos traballan conxuntamente para resolver as tarefas asignadas polo profesor. Organízase ao grupo para obter a máxima información posible e compartila (análise do parcelario, busca de exemplos, de normativas, construción da maqueta xeral do emprazamento, toma de datos ou medicións in situ, tratamento infográfico da documentación obtida, etc.). Este traballo está guiado de forma presencial polo profesor asignado. Trátase de optimizar a aprendizaxe individual e o do grupo.
Directed discussion	Tanto o traballo de grupo coma o individual expóñense de xeito público para incitar os membros do grupo a intervir no proceso creativo propio e alleo, de forma libre, informal e espontánea.
Diagramming	Os datos obtidos nas análises, así como as intencións do proxecto, exprésanse de forma gráfica simplificada nas primeiras fases de cada traballo. Son as fases de información previa e anteprojecto. Iníciase a síntese.
Workshop	Os proxectos desenvólvense mediante a combinación de diversas metodoloxías e probas: asistencia a exposicións, conferencias, análise de problemas concretos do programa. O alumno realiza tarefas eminentemente prácticas en cada un dos exercicios do curso, sempre co apoio e baixo a supervisión do profesorado.
Supervised projects	Preténdese promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor. Refírese á aprendizaxe de "como facer as cousas", é o estudante o que asume a responsabilidade da súa formación.
Objective test	Farase unha proba obxectiva sobre os contidos presentados nas sesións expositivas, que configuran o marco teórico e normativo da asignatura. Pódese pedir tamén un exercicio práctico.

Student portfolio	Como resultado do seu traballo ao final do cuadrimestre, o alumno terá elaborado o seu portafolios da materia, accesible a través da plataforma docente Moodle. Este obxecto final, desenvolvido a través das sesións en grupos e no taller, servirá de base á cualificación e curriculum persoal do alumno.
Guest lecture / keynote speech	Periodicamente realízanse conferencias ou exposicións, relacionadas co tema a tratar en cada exercicio. Onde o relator expón de forma oral e/ou gráfica a información aos alumnos. Nestas sesións apórtase parte do contido teórico da asignatura, que formarán parte da proba obxectiva.
Introductory activities	Nas primeiras clases do curso fórmulanse ao alumno tests e probas gráficas que permitan coñecer o nivel previo co que parte o alumno. As devanditas probas realizaranse na aula. Proporase tamén un exercicio de aproximación ó traballo do cuadrimestre.

Personalized attention

Methodologies	Description
Student portfolio Workshop Supervised projects Directed discussion	O alumno recibe atención personalizada concernente ao traballo que está a desenvolver na materia e no Taller, a través do profesor do grupo ao que fose asignado. No Taller, ademais, terá a posibilidade de comentar e obter revisións críticas por parte dos profesores dos demais grupos e materias, para poder contrastar opinións e criterios e confrontalos cos propios. O portafolio do alumno será obxecto de revisións personalizadas, para observar a súa evolución e constatar a súa autoría.

Assessment

Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Student portfolio	A1 A2 A7 A10 A25 A34 A35 A36 A37 A38 A47 B1 B2 B3 B4 B5 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B18 B20 B23 B24 C1 C4 C5 C6 C7 C8	O resultado final dos traballos realizados na materia plasmarase no portafolios persoal do alumno, físico e dixital, dispoñible físicamente en papel e accesible a través da ferramenta informática para a docencia Moodle. Avalíanse os resultados, pero a través dun proceso docente tutelado e guiado, onde o esforzo persoal e a evolución intelectual do alumno deberán aparecer reflectidos na documentación final.	80
Objective test	A1 A2 A7 A10 A25 A34 A35 A36 A37 A38 A47 B1 B2 B3 B4 B5 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B14 B15 B18 B20 B23 B24 C1 C4 C5 C6 C7 C8	Os coñecementos instrumentais contidos no temario de docencia expositiva, teóricos e prácticos, do curso serán avaliados mediante unha proba obxectiva.	20

Assessment comments

Para poder superar a materia será necesario cumprir os seguintes requisitos: 1º Entregar todos os traballos propostos nos prazos e formas indicados nas materias implicadas no Taller. 2º Asistir regularmente as clases e ao Taller. Esixirase unha asistencia mínima do 80% 3º Facer a proba obxectiva. Terá a condición de NON PRESENTADO o/a alumno/a que se atope nalgunha das seguintes circunstancias: 1º Non cumpla a asistencia esixida ás clases e ao Taller. 2º Non entregue os traballos propostos en forma e prazo, ou os entregue incompletos. Consideraranse incompletos aqueles traballos que non conteñan a documentación requerida en tódalas asignaturas que compoñen o Taller. 3º Non asista á proba obxectiva.

De acordo co establecido na memoria do Título de Grao de Arquitecto, convocarase unha Xunta de Avaliación do taller, que analizará os resultados globales do mesmo e dirimirá, no seu caso, sobre as situacións especiais de avaliación do alumnado.

Cando non se supere a asignatura na primeira oportunidade, se permitirá completar e modificar os traballos presentados no taller, sempre que se teña cumprida a asistencia mínima, todos os traballos entregados de tódalas asignaturas implicadas no taller e a proba obxectiva da primeira oportunidade feita. Para superar a asignatura, neste caso, é obrigatoria a realización da proba obxectiva da segunda oportunidade.

Os alumnos que non superen en ningunha das dúas oportunidades a materia de Proxectos 8 deberán cursar o taller o ano seguinte. Neste caso, os alumnos, ademais de Proxectos 8, desenrolarán os traballos das materias que non houberan superado no taller do ano anterior.

Aqueles alumnos que, superada a materia de Proxectos 8, non superaran algunha das outras materias do taller, terán que presentar, en consecutivas convocatorias, de novo e coas correccións oportunas, os traballos propostos no taller no que participaron.

Sources of information

Basic	- Lonzi, Marta (1982). L'architetto fuori di sé. E. Roma, Rivolta Femminile - Alexander, Ch (1978). Urbanismo y participación. E. Gustavo Gili - Neufert, E (1991). Arte de proyectar en arquitectura. E. Gustavo Gili - Rowe, Collin (1981). Ciudad Collage. E. Gustavo Gili - Bloomer, K.C. y Moore, Ch (1982). Cuerpo, memoria y arquitectura. E. Blume - Benevolo, L (1977). El diseño de la ciudad (5 tomos). E. Gustavo Gili - Argan, G. C (1984). Historia del arte como historia de la ciudad. E. Laia - Boeri, Cini (1991). La dimensióni Umana dell'abitazione. E. Franco Angeli - Espegel, Carmen (2007). Heroínas del espacio. E. Biblioteca Nueva - Pallasmaa, Juhani (2010). La arquitectura de la humildad. Fundación Caja de Arquitectos Código Técnico de la Edificación
Complementary	- Urkia, Sebastián (2003). Energía Renovable Práctica. E. Pamiela - Foucault, Michel (2013). Obras esenciales. E. Paidós - Benjamin, Walter (1988). Dirección única. E. Alfaguara - Rodríguez, Carlos (1978). Manual de autoconstrucción. E. Concepto S.A. México - Arendt, Hanna (2013). Existencialismo y compromiso. RDA libros Diversos ensayos sobre las componentes específicas del proyecto

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Instalacións 1/630G01030
 Proxectos 7/630G01031
 Construción 5/630G01033
 Estruturas 4/630G01034

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Construción 6/630G01037
 Estruturas 5/630G01038
 Instalacións 2/630G01039

Subjects that continue the syllabus

Proxectos 9/630G01041

Other comments

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.